

4-KEÏC

Hammasi aytilib va qilib bo'lingan bo'lsada bu AQSh tarixidagi eng yomon tabiiy falokatlardan biri bo'lgan. Qachonki Britaniya Petroleum's (BP) Meksikaning Gulf qirg'oqlaridan chiqib kelyotganda birgina olov orqali 2010 yilning 20-Avgustida portlab ketdi va 11 ishchini hoyotiga zomin bo'lganda u tezlik bilan bunday bortlashni o'chirish va tozalash uchun uzoq muddat harakat qildi. Garchi bunday omillar biznes va qirg'oqda yashovchi odamlar va suv mavjudodlari tomonidan faqatgina sezilsada, ichkarida turgan bizdeklar bunday voqeadan habar topib ko'rganimizdan keyin hayron bo'lib qoldik. Bunday portlashga nima sababchi bo'ldi va BP kelajakda bunday holatlarni takrorlamasligi uchun nimalar qilishi kerak bo'ladi?

Bu portlash qayta tekshiraloyatgan vaqtda shunisi ayon bo'ldiki mana bunga o'xshash holat sodir bo'rgan. Dennis bo'roni 2005-yil Iyulda hammayoqni uchirib ketgandan so'ng, o'tib ketayotgan kema BPning yangi Thunder Horse neft platformasini qaysiki "butun dunyoga huddi yaqinda cho'kib ketadigandey ko'rinadigan" \$1 billionlikni ko'rib hayron bo'lgan edi. Thunder Horse BPning "toj sifatidagi raqobatchilaridan uni suv ostidagi neftlarni topishda ustuvor qilib turuvchi qurolga aylanishi kerak" edi. Lekin tez orada buday platformadagi muammo ayon bo'ldi. Orqa qilib o'rnatilgan klapi uni hattoki to'lqin boshlanishidan oldin hech qanday neft olinmasa ham suzdirib olib ketadi ekan. Keying muammo esa payvandlash ishi edi chunki uning neft tortuvchi turbalari tez teshilar edi. "Thunder Horse dagi muammolar juda qiyin emas lekin ular BP ning yana ozgina neft qazish va foyda olish maqsadidagi ko'plab tavakkalliklarni va ko'plardan voz ketmoqdaligidan ogohlantirmoqda holos".

Keyin Deepwater Horizontdagi portlash ishi keldi. Platforma portlashidan oldin, kuchli bir ogohlantirish belgisi neft qudug'i bilan qandaydir muammo borligini ko'rsatadi. Bunday qizil bayroqlardan biri shuni ko'rsatar ediki gas quduqga qo'shilganligini va mana shu narsa portlashning asossiy sabablaridan bo'lishi mumkin edi. Bunday qizil ogohlantirishlar e'tibordan qoldirildi. Portlashdan 24 soat oldingi vaqtda yana bir boshqa muhim qilingan qarorlardan biri shu ediki turbadagi to'plangan loyni olib o'rniga suv quyilishi edi qaysiki o'z o'rnida portlashga hissa qo'shgan. Ichki BP hujjatlari Deepwater dagi bir necha muhim muammolarni va havfsizlik havotirlarini borligini ko'rsatdi. Bunday muammolar o'z ichiga quduq holati va portlash havfsizlovchisini oladi. Bir BP bosh kavlovchi muhandisi ogohlantirdi " bu albatda ko'rilgan eng yomon holat bo'ladi".

Buday portlashning sababini tekshirish vazifasi topshirilgan hukumat xodimlari 20ta "normadan chetga chiqishlarni va ishchilarning javoblarini eshitib chiqishdi". Va shuningdek hukumat xodimlari ogohlantirishni nima sababdan chetda qodirishganiga asosan qiziqish bildirishmoqda.

Savollar:

1. Qanday turdagi boshqaruv – feedforward, concurrent yoki feedback – bu holat uchun foydali bo'lishi mumkin deb o'ylaysiz? Tanlovizdi tushuntirib bering.
2. BP qayday yaxshiroq boshqarsa bo'lishini tushuntirib bering.
3. Nima sababdan kompaniya ishchilari qizil ogohlantirishni e'tibordan qoldirishdi? Qanday qilib bunday harakatlar kelajakda o'zgartirilishi mumkin?
4. BPning hatolaridan boshqa organizatsiyalar nimani o'rganishlari mumkin?